

OBSERVATORI DE DRET PÚBLIC, IDP

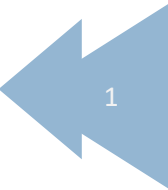
MEMÒRIA D' ACTIVITATS
2019

2019

<http://www.idpbarcelona.net>

idp@ub.edu

Línies de recerca i activitats

L'activitat de recerca i transferència desenvolupada per l'Observatori al llarg de l'any 2019, presenta una continuïtat bàsica amb els anys anteriors i es pot agrupar en les següents àrees temàtiques:

- A) Comunitats Autònomes i federalisme
- B) Govern i Administració Local
- C) Drets dels immigrants
- D) Dret de la Unió Europea
- E) Ciència i Universitat
- F) Blog Nova Icària
- G) Altres Activitats

A) Comunitats Autònomes i federalisme.

En aquest àmbit s'analitza l'activitat normativa i institucional que es desenvolupa en el marc de l'Estat Autonòmic, així com les experiències federals del dret comparat que poden servir de referència per als problemes autonòmics.

Dins d'aquesta línia de treball, les principals activitats que s'han dut a terme al llarg de l'any 2019 són les següents:

- Celebració del Foro de les Autonomies 2019. Organitzat conjuntament amb la Fundació Manuel Giménez Abad, i amb la col·laboració del Senat i de la majoria de Comunitats Autònomes, constitueix un espai de trobada entre el món polític i acadèmic per a debatre els principals aspectes que afecten l'Estat autonòmic i l'evolució de les institucions d'acte-governo, començant pels propis protagonistes, perquè intervenen nombrosos Consellers i altres alts càrrecs dels governs autonòmics.

La celebració de la VIII edició del Foro de les Autonomies va tenir lloc el passat 28 de març de 2019 en la seu del Senat (Madrid). La jornada va ser inaugurada pel Senador Excm. Sr. Sr. José Montilla, i es va iniciar amb la valoració general de l'Estat autonòmic (a càrrec de l'equip de direcció de l'Informe Comunitats Autònomes, presentat pel professor Javier García Roca) i, posteriorment, la jornada es va estructurar al voltant de dues sessions que tenien per objecte, en primer lloc, els menors estrangers no acompanyats i les Comunitats Autònomes i, en segon lloc el despoblament a l'Espanya autonòmica. La conferència de clausura va ser a càrrec d' Eliseo Aja per a commemorar els 30 anys d'edició de l'Informe.

A més, es va comptar amb la intervenció de Sra. Lide Amilibia Bergaretxe, Viceconsellera de Polítiques Socials del País Basc; Sr. Francisco Gaspar Candil, Viceconseller de Polítiques Socials i Habitatge de Canàries; Sra. Virginia Marco, Directora General de Relacions Internacionals i Assumptes Europeus del Govern de Castella-La Manxa i Sr. Javier Allué Sus, Comissionat per a la lluita contra la despoblació d'Aragó.

Poden visualitzar-se totes les edicions del Foro en el següent enllaç:

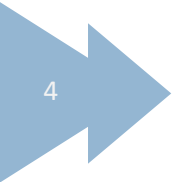
<https://www.foroautonomias.es/>

- Publicació de l' Informe Comunitats Autònomes 2018. L'Informe, que s'ha publicat

ininterrompudament des de l'any 1989, constitueix un complet i rigorosa anàlisi anual de tota l'activitat institucional que afecta les Comunitats Autònomes, amb la finalitat d'articular un debat plural sobre l'esdevenir del nostre model d'organització territorial.

Actualment, l'Informe Comunitats Autònomes consta d'una valoració general sobre l'evolució de l'Estat de les Autonomies, diferents estudis monogràfics, de caràcter sectorial sobre temes d'interès referents al sistema autonòmic i, finalment, l'examen de l'activitat normativa de l'Estat amb incidència autonòmica, la jurisprudència del Tribunal Constitucional en matèria autonòmica, l'activitat de la Unió Europea, el Senat o els òrgans mixtos de col·laboració, així com els convenis de col·laboració entre l'Estat i les Comunitats Autònomes o les principals novetats en matèria de règim i organització local.

- “Blog de les Autonomies”. L'objectiu del Blog és tractar temes directament relacionats amb el funcionament de les institucions autonòmiques, és a dir, crear un espai de comunicació sobre assumptes relacionats amb l'Estat autonòmic. Així, els temes que es tracten en aquest blog són de dos tipus: d'una banda, temes sectorials com poden ser els relacionats amb l'educació, el medi ambient, la salut o uns altres; i, per un altre, assumptes de caràcter general o transversal com el paper de les lleis de l'Estat o l'estabilitat pressupostària.

Des de la perspectiva dels autors del blog, són també de dos tipus. En primer lloc, persones que treballen en les administracions autonòmiques i que tenen experiència en les matèries tractades; en segon lloc, professors universitaris que siguin experts en assumptes autonòmics, especialment els acadèmics que participen anualment en l'Informe Comunitats Autònomes.

<http://www.blogautonomias.net>

Entrades publicades en 2019:

- La projecció del reconeixement europeu de la ultra perifèria de l'Estatut d'Autonomia de Canàries, per Mª Asunción Asín Cabrera
- Celebració de la X edició de l' Observatori sobre novetats del federalisme que pretén examinar, des d'un punt de vista teòric i pràctic, les diferents dimensions del federalisme i la seva possible aplicació al nostre ordenament jurídic. Va tenir lloc el 12 de desembre de 2019 organitzat per la Fundació Manuel Giménez Abad, la Fundació Friedrich Ebert i el nostre Institut de Dret Públic. L'Observatori és un espai de col·laboració i debat dirigit a especialistes estrangers i espanyols en l'àmbit del Federalisme per a analitzar les reformes i tendències en els diferents països federals, amb l'objectiu de difondre bones pràctiques i promoure estudis relatius al federalisme.

En aquesta ocasió, la jornada va centrar la seva atenció en el federalisme en el segle XXI, comptant com a convidats amb els professors **Enrique Barón Crespo**, President de la Unió de Europeïstes i Federalistes d' Espanya, **Nicolás Sartorius**, President de la Associació per una Espanya Federal, **Marian Ahumada**, Professora de Dret Constitucional, Universitat Autònoma de Madrid i **Eliseo Aja**, Director de l' Institut de Dret Públic.

- Conferència organitzada el 15 de novembre sobre «El federalisme en la actualitat», a càrrec del Dr. Alberto López Basaguren.
- Per a manejar el notable volum d' informació que suposa els 30 llibres publicats (900 articles aprox.) hemos optat per digitalitzar el seu contingut i sistematitzar-lo en aquest format obert i de consulta senzilla. L'objectiu es doble, per una part, facilitar l' accés a l' Informe per part de professors, investigadors, funcionaris públics i demés persones interessades en el esdevenir de l' estat autonòmic; y per altre, difondre les experiències de l' Estat autonòmic que puguin conduir a una millora de les decisions polítiques en totes les institucions.

<http://idpbarcelona.net/coleccion-informe-comunidades-autonomas/>

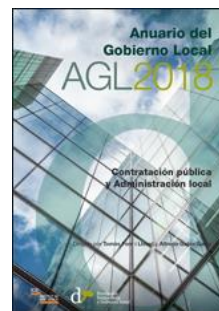
B) Govern i Administració Local

Aquesta línia de recerca té com a objectiu desenvolupar instruments d'anàlisi i valoració del grau de consolidació de l'autonomia local. En aquest sentit, entre les diferents activitats previstes destaca la publicació de l'Anuari del Govern Local, així com la realització d'estudis periòdics sobre l'Administració Local, l'organització territorial o la gestió dels serveis públics.

Dins d'aquesta línia de treball, les principals activitats realitzades al llarg de l'any 2019 han estat les següents:

- Publicació, en el mes de desembre de 2018, de l' Anuari Govern Local 2018. L' IDP duu a terme, des de 1995, la elaboració de l' Anuari, sota la direcció del Dr. Tomàs Font i del Dr. Alfredo Galán, i amb la col·laboració de la Fundació Democràcia i Govern Local.

L'Anuari conté una valoració general de l'evolució del sistema d'autonomies locals, estudis monogràfics, anàlisis de la jurisprudència, seguiment de les reformes legislatives als països més pròxims, documentació i bibliografia. En el seu conjunt, constitueix un instrument d'anàlisi i valoració de cara la consolidació i desenvolupament de l'autonomia local.

- En aquesta ocasió l'Anuari centra la seva atenció de manera monogràfica en la contractació pública i la seva incidència en l'Administració local. Des d'aquesta perspectiva, es realitza una anàlisi transversal de la nova Llei de Contractes del Sector Públic, examinant específicament algunes dels seus aspectes més rellevants com, per exemple, els procediments d'adjudicació dels contractes públics, la remunicipalització de serveis i el rescat de concessions, la col·laboració entre entitats públiques o les societats d'economia mixta.

C) Drets dels immigrants

Una altra de les línies de recerca de l'Observatori de Dret Públic és la relativa al fenomen migratori, creant un grup de treball interdisciplinari de professors universitaris i professionals que investiguen conjuntament l'estatut jurídic de l'immigrant. Fruit d'aquest treball s'han desenvolupat diversos projectes de recerca, conferències, seminaris i estudis sobre els principals problemes jurídics que el fenomen migratori està plantejant. Entre les sublínies de treball es troben l'estudi del dret comparat, el règim de drets i llibertats dels immigrants, la incidència de la immigració en l'Estat de les autonomies i la integració.

Dins d'aquesta línia de treball, les principals activitats desenvolupades al llarg de l' any 2019 son les següents:

- Impartició del "Màster interuniversitari en Migracions Contemporànies", coordinat conjuntament amb la Universitat Autònoma de Barcelona i co-dirigit pel Dr. David Moya i pel Dr. Jordi Pàmies.

L'objectiu del Màster és el de brindar una sòlida formació teòrica i aplicada als professionals de la gestió de les migracions i la diversitat, així com als investigadors interessats en aquest àmbit des de la perspectiva de les ciències socials i jurídiques, amb un enfocament interdisciplinari.

Com en edicions anteriors, en el marc del Màster s'han desenvolupat altres activitats formatives addicionals, per exemple:

Conferència realitzada el 23 d' octubre amb el títol **«Anti-sanctuary and immigration localism»** a càrrec de Rose Cuison Villazor (Rutgers Law School).

- A més de la tradicional participació de David Moya en la direcció col·lectiva de l'Anuari de la Immigració a Espanya, s'ha dut a terme un conjunt molt ampli de jornades, seminaris o Workshops, com per exemple, diverses reunions del Grup d'Estudi Sobre Drets dels Immigrants (GESDI), seminari permanent que busca obrir el debat amb experts en la matèria, sobre els principals temes i novetats de la immigració.
- Seminari impartit el 24 de maig pel Sr. Francesco Grisostolo, Università degli Studi di Udine, amb el títol **« La regulació de la immigració a Itàlia entre jurisprudència constitucional, autonomies territorials i torsions de la representació política»**, organitzat per el Dr. Vicenç Aguado.

D) Dret de la Unió Europea

Una altra línia de recerca que s'ha consolidat en els últims anys és l'estudi del procés d'integració europeu, que ha suposat una transformació profunda dels ordenaments jurídics interns dels estats membres.

Dins d'aquesta línia de treball, les principals activitats realitzades al llarg de l'any 2019 es van referir a la continuació del projecte de recerca "L'exercici de les competències comunitàries entre la Unió Europea i els seus Estats membres: tècniques jurídiques de coordinació", finançat pel Ministeri d'Economia i Competitivitat i dirigit pel Dr. Andreu Olesti.

A més, en el marc del projecte I+D Futur i reptes jurídics de la Unió Econòmica i Monetària (PGC2018-094489-BI00) es van realitzar les Jornades: «Propostes per a la creació d'un pressupost de l'Eurozona» el 29 de novembre.

E) Ciència i Universitat

La línia de recerca sobre Ciència i Universitat – dirigida per la Dra. Laura Díez Bueso – pretén reflexionar sobre l'actual situació del sistema científic i universitari a Espanya, tant a nivell estatal com autonòmic.

- La proliferació de Centres Públics de Recerca (CPI) ha diversificat extraordinàriament el mapa de la recerca pública a Espanya. Fins fa poc i malgrat que la inversió espanyola en ciència ha estat important, no existia un mapa complet d'aquests Centres i podia fins i tot afirmar-se que tampoc existia una tipologia d'aquests. En aquest context es va inscriure el Projecte I+D+I Reptes de la Recerca «Els centres públics de recerca a Espanya: mapping i prioritats» (DER2014-56386-R), finançat pel Ministeri d'Educació (Direcció General de Recerca Científica i Tècnica) i compost per un equip multidisciplinari d'investigadors conformat per juristes, sociòlegs i documentalistes especialitzats en sistemes de recerca: Laura Díez Bueso (Investigadora Principal); Marcos Gómez Puente; Miriam Cueto; Jorge Lozano; Ana Fernández-Zubieta; Mar Aguilera; Eduard Roig; Ramon Galindo i Llorenç Argimbau.

L'objectiu d'aquest Projecte va ser elaborar un Atlas complet i actualitzat dels CPI que permetés conèixer amb detall el seu número, organització, forma jurídica, règim de finançament i posició institucional en el sistema públic de foment de la recerca científica i tècnica. Concretament, es van seleccionar diferents models d'estructuració del sistema científic que fossin de referència a Espanya, de manera que pogués avaluar-se la virtualitat de cada model: a més del sistema de l'Administració General de l'Estat (AGE), es van triar els sistemes científics de Catalunya, Madrid i País Basc.

Aquest Atlas es posa a partir d'ara a la disposició de la comunitat científica a través del següent enllaç:

<https://llarguimbau.carto.com/builder/b776d7b9-a1b4-4330-945c-6125f0d530f5/embed>

F) Blog Nova Icària

En el 2010 es va crear el Blog del IDP (que actualment té per títol "Nova Icària"), coordinat pel Prof. Xavier Padrós, per a donar una major difusió dels treballs i opinions dels membres de l'Observatori. A partir de mitjans de 2015 es va convertir en una publicació setmanal per a difondre les reflexions teòriques realitzades entorn de la transformació de l'Estat espanyol i els principals problemes que es plantegen en l'actualitat. Si bé la majoria de les notes de blog estan escrites per membres del IDP es publiquen també altres enviades per professors d'Universitats o alts funcionaris de la resta d'Espanya.

Els temes publicats durant l' any 2019 han sigut els següents:

- Myths and Realities of Secessionisms, de Miguel Beltrán de Felipe. Una lectura molt recomanable, per Joaquín Tornos
- La Carta Europea de autonomia local: Cap a un nou impuls, per Tomàs Font i Llovet
- El servidor públic. "No tot val", de Antoni Bayona, per Joaquin Tornos
- Nota de urgència post-electoral, per Jordi Capo Giol
- Homenatge a Jordi Solé Tura, per Eliseo Aja
- La ordenació dels temps i la vida parlamentària a través dels òrgans rectors de les càmeres legislatives, per Maria Ballester Cardell
- Nota sobre les eleccions al Parlament Europeu, per Andreu Olesti
- Sobre Estrasburg i el conflicte català, per Luis López Guerra
- La crisis de Govern "Conte 1" a Itàlia, per Marta Cerioni

En el següent enllaç està disponible el llistat de totes les entrades del blog:

http://www.idpbarcelona.net/docs/blog/entradas_blog.doc

- A més, l'Observatori de Dret Públic realitzarà una sèrie d'articles breus escrits per professors especialistes en cadascuna de les matèries més rellevants de la Constitució per a commemorar el seu 40 aniversari. Entre ells estan publicats els que porten el nom de l'autor:

1. **Valorar de debò la Constitució**, per Eliseo Aja
2. **Els Drets fonamentals**, per Luis López Guerra
3. **Els partits polítics a Espanya 40 anys després**, per Cesáreo Rodríguez-Aguilera
4. **Quaranta anys de drets socials i una proposta de reforma**, per Itziar Gómez
5. **Una constitució sense visió de gènere**, per Argelia Queralt
6. **El sistema parlamentari de la Constitució espanyola de 1978**, per Elviro Aranda
7. **Sobre les opcions constitucionals i el seu desenvolupament: el sistema electoral al Congrés i al Senat**, per Francesc Pallarés
8. **Relacions intergovernamentals. La necessària cooperació entre Comunitats Autònomes**, per José Tudela Aranda
9. **Els Governos locals: del municipi constitucional a la ciutat global**, per Tomàs Font
10. **40 anys de Constitució i administració pública**, per Joaquín Tornos
11. La immigració
12. El poder judicial
13. El Tribunal Constitucional
14. L' Estat autonòmic
15. La financiació autonòmica
16. La Unió Europea
17. La Reforma constitucional
18. La monarquia parlamentaria
19. La distribució de competències
20. El Senat
21. El Defensor del Poble i els seus equivalents autonòmics
22. Llei i Decrets-lleis

Els articles estan disponibles al següent enllaç.

<http://idpbarcelona.net/ca/tag/40-anos-de-constitucio/>

G) Altres activitats

Publicació de l' Informe sobre el cicle de l' aigua.

L'Informe Observatori del Cicle de l'Aigua 2018 té com a objectiu facilitar anualment la informació de totes les novetats que sorgeixen a Espanya, França i Itàlia en relació a les actuacions de tota mena que es duen a terme en aquesta matèria, en particular les que incideixen en les maneres de gestió dels serveis del cicle de l'aigua, subministrament i sanejament de l'aigua.

Amb aquesta publicació es pretén donar continuïtat al llibre que amb el títol “El servei de subministrament d'aigua a Espanya, França i Itàlia”, redactat sota la direcció del professor Joaquín Tornos, i amb la coordinació dels capítols dedicats a Espanya, França i Itàlia duta a terme pels professors Joan Perdigó, Jean Claude Nemèry i Fabrizio Fracchia.

En aquesta nova publicació, el lector trobarà les cròniques del que ha ocorregut en l'últim any 2018 respectivament a Espanya, França i Itàlia, adonant-se d'aquells casos concrets en els quals s'han dut a terme actuacions relatives a la manera de gestió del servei de subministrament d'aigua a poblacions.

Document disponible al següent enllaç:

<http://www.idpbarcelona.net/docs/actual/agua.pdf>

www.idpbarcelona.net

Institut de Dret Públic (IDP)

Avda. Diagonal, 684. Despatxos 103-104 08034 Barcelona

Tel: (+ 34) 93 403 45 35

idp@ub.edu